

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

2 יחידות לימוד

יחידה ב' – חלק שני ממבחן 5 יח"ל

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	קטע שלא נלמד	—	(3×6)	—	18 נקודות
פרק שני	—	עיון בתורה (ספר דברים עם מפרשים)	—	(12×3)	—	36 נקודות
פרק שלישי	—	התמצאות בספר דברים	—	(10×1)	—	10 נקודות
פרק רביעי	—	עיון בנביאים אחרונים ובכתובים	—	(9×4)	—	36 <u>נקודות</u>
				סה"כ	—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
(2) ספר **ויקרא** עם מפרשים: "מקראות גדולות".

ד. הוראות מיוחדות: בפרק הרביעי יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

המשך מעבר לדף ◀

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – קטע שלא נלמד (18 נקודות)

עיין בויקרא, ט', כ"ד-י', י"א, וענה על שש מן השאלות 1-7 (לכל שאלה – 3 נקודות).

שים לב: אין להעתיק את דברי הפרשן. עליך לענות במילים שלך.

1. "ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת" (פסוק א').
לפי ספורנו (ד"ה "ויקחו"), מדוע חשבו נדב ואביהוא שראוי להקטיר קטורת?
2. "ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם" (פסוק ב').
רשב"ם: "והוא 'ותצא אש' של פסוק ראשון".
הסבר את דברי רשב"ם.
3. "ותצא אש" (פסוק ב').
רש"י מביא בפירושו את דעותיהם של רבי אליעזר ורבי ישמעאל בנוגע לחטא של נדב ואביהוא.
לפי רש"י, מהי ההוכחה מן הפסוקים לדעתו של רבי ישמעאל?
4. "הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבך אקדש ועל פני כל העם אכבד" (פסוק ג').
הסבר פסוק זה על פי אבן עזרא.
5. "וידם אהרן" (פסוק ג').
כיצד מסביר רשב"ם את שתיקתו של אהרן, וכיצד מסביר זאת ספורנו?
6. "קרבו שָׂאוּ את אחיכם מאת פני הקדש" (פסוק ד').
לפי רש"י, מהי הסיבה לציווי זה? הסבר באמצעות המשל המובא בדבריו.
7. "ראשיכם אל תפְּרְעוּ ובגדיכם לא תפרמו" (פסוק ו').
על פי רשב"ם (בפירושו לפסוקים ו'-ז'), מדוע נצטוו אלעזר ואיתמר שלא לגדל שער ולא לקרוע בגדים, כמו הכוהן הגדול?

פרק שני — עיון בתורה (ספר דברים עם מפרשים) (36 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 8-11 (לכל שאלה — 12 נקודות; לכל סעיף — 4 נקודות).

8. דברים, א', א'-ב'.

א. רמב"ן (הקדמה לספר **דברים**): "הספר הזה עניינו ידוע שהוא משנה תורה".

(1) על מה רמב"ן מבסס קביעה זו?

(2) אילו מצוות לא הוזכרו בספר **דברים**, ומדוע לא הוזכרו?

ב. רש"י (פסוק א'): "סתם את הדברים והזכירם ברמז".

ציין שני "דברים" שהוזכרו ברמז, וכתוב מדוע הוזכרו ברמז, לפי רש"י.

ג. "אחד עשר יום מחרב וגו'" (פסוק ב').

הסבר פסוק זה לפי רש"י, וכתוב מה הקשר בינו ובין פסוק א'.

9. דברים, ז', א'-ט'.

א. "ולא תחנם" (פסוק ב').

כתוב את שני הפירושים של רש"י למילה "תחנם", והסבר את האיסור "לא תחנם"

על פי כל פירוש.

ב. "כי יסיר את בנך מאחריך" (פסוק ד').

(1) לפי רש"י, מיהו "בנך" הנזכר בפסוק זה, ומי יסיר אותו מאחרי ה'?

(2) לפי רש"י, מהי המסקנה ההלכתית הנלמדת מפסוק זה?

ג. "שמר הברית והחסד לאהבו ולשמרי מצותיו לאלף דור" (פסוק ט').

מה ההבדל בין פסוק זה ובין פסוק י' בפרק ה', וכיצד רש"י מסביר את ההבדל הזה?

10. דברים, י"א, כ"ו-כ"ט.

- א. הסבר את הרעיון שמשה משמיע לבני ישראל בפסוק כ"ו, לפי ספורנו.
- ב. רש"י (פסוק כ"ח): "מכאן אמרו: המודה בעבודה זרה ככופר בכל התורה כולה".
הסבר כיצד למדו זאת חז"ל מפסוק כ"ח.
- ג. "ונתתה את הברכה על הר גרזים" (פסוק כ"ט).
מהו הקושי בלשון פסוק זה, וכיצד רש"י מיישב אותו?

11. דברים, י"ד, כ"ב-כ"ח.

- א. "עשר תעשר... ואכלת לפני ה'..." (פסוקים כ"ב-כ"ג).
על פי רש"י, באיזה סוג מעשר מדובר בפסוקים אלה? מהי ההוכחה של רש"י לכך?
- ב. אחת המידות שהתורה נדרשת בהן היא כלל ופרט וכלל.
הדגם מידה זו על פי הנאמר בפסוק כ"ו, וציין מהי המסקנה ההלכתית הנלמדת מפסוק זה, על פי רש"י.
- ג. "מקצה שלש שנים תוציא..." (פסוק כ"ח).
איזו מצווה נלמדת מפסוק זה?

פרק שלישי — התמצאות בספר דברים (10 נקודות)

ענה על שאלה 12.

12. לפניך שישה סעיפים (א-ו), ובהם קטעי פסוקים.

בחר בחמישה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת את הסעיף שבחרת, וכתוב ליד כל אות מהו הקשר שבו נאמרו הדברים, ומהו הפשט על פי רש"י (פירוש אחד).

(לכל סעיף — 2 נקודות; סה"כ — 10 נקודות)

א. "מים תִּכְרוּ מאתם בכסף ושתיתם".**ב.** "ויתעבר ה' בי למענכם".**ג.** "לא תתגדדו ולא תשימו קרחה".**ד.** "לא תִשְׁקֶה לאחריך".**ה.** "והיה הבכור... יקום על שם אחיו".**ו.** "לא אוכל עוד לצאת ולבוא".**פרק רביעי — עיון בנביאים אחרונים ובכתובים** (36 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 13-17 (לכל שאלה — 9 נקודות; לכל סעיף — 3 נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

13. ישעיה, מ"ג, י"ד-י"ט.**א.** "למענכם שלחתי בְּבִלָּה" (פסוק י"ד).

את מי שלח ה', מדוע שלח, ומהי המשמעות של "למענכם"?

ב. אילו ישועות נרמזות בפסוקים ט"ז-י"ז?**ג.** "הנני עֹשֶׂה חדשה" (פסוק י"ט).

מהי כוונת הנביא במילים האלה, ומה הקשר בין המילים האלה לפסוק י"ח?

14. ישעיה, ס"ו, ז'-י"א.
 א. עיין בפסוקים ז'-ח'.
 הנביא מתאר את הגאולה באמצעות משל היולדת.
 מהו המשל ומהו הנמשל?
 ב. הסבר את התמיהה בפסוק ט'.
 ג. "כל המתאבל על ירושלים — זוכה ורואה בשמחתה" (תענית, דף ל', עמוד ב').
 כיצד דברי חז"ל אלה באים לידי ביטוי בפסוקים י'-י"א? בסס את דבריך על הפסוקים.
15. יחזקאל, י"ח, א'-ח'.
 א. "מה לכם אתם משלים את המשל הזה" (פסוק ב').
 הסבר את המשל שמושלים עם ישראל ואת הנמשל.
 ב. כיצד מוכיח הנביא בפסוק ד' את חוסר ההיגיון שבדברי העם?
 ג. בפסוקים ז'-ח' מתוארת דרכו של הצדיק בעניינים שבין אדם לחברו.
 הצג שלושה דברים חיוביים שהצדיק עושה ושלשה דברים שליליים שהוא נמנע מהם.
16. יחזקאל, ל"ט, י"א-ט"ז.
 א. עיין בפסוקים י"א-י"ב.
 מדוע יעסקו ישראל בקבורת הצבא של גוג? כתוב שתי סיבות.
 ב. "והיה להם לשם" (פסוק י"ג).
 מדוע קבורת הצבא של גוג תהיה להם לשם?
 ג. עיין בפסוקים י"ד-ט"ו.
 מה היה התפקיד של אנשי התמיד?
17. תהלים, ל"ד.
 א. "לדוד בשנותו את טעמו" (פסוק א').
 מה עשה דוד לפי פסוק זה, ומדוע עשה כך?
 ב. הסבר מדוע "האיש החפץ חיים" הוא "אהב ימים" (פסוק י"ג).
 ג. הסבר: "תמונת רשע רעה" (פסוק כ"ב).

בהצלחה!